

и на пжтъ сега къмъ югъ между и покрай друга тукъ тълпа острови, едни по-малки, други по-голъми.

Часа кждѣ 6 надвечеръ ние стигнахме благополучно въ о. Сира (Σύρος). Тукъ сега като че да се отвали съвършено отъ гърдитѣ ми единъ тежъкъ камъкъ. Ние бѣхме вече далечъ не само отъ турската столица, но и отъ турскитѣ води. О. Сира е въ свободна Гърция, и азъ дишахъ сега тукъ свободенъ въздухъ. Тукъ сега нищо не ме спираше да излѣза на сухо, да завържа разговоръ свободно съ когото и да е и да видя отблизу каквото имаше да се види въ тоя островъ, единъ отъ най-живитѣ по своето търговско движение. Съ население до 40,000 душъ той е при това най-важното пристанище въ Архипелага, което му придава и единъ международенъ характеръ, защото въ това пристанище стигатъ и се срѣщатъ ежедневно безброй кораби и параходи отъ всички почти народности и отъ всички величини съ разнородни знамена и съ разновиденъ и разноезиченъ

tous est telle, que jamais ils n'ont sollicité la destitution d'un officier Turc qui aurait le malheur de leur déplaire, sans obtenir ce qu'ils demandent. Cette union a fait que dans les temps les plus calamiteux pour la nation Grecque, ils ont été les moins à plaindre; et que l'oeil du voyageur sensible, fatigué du deuil général de la Grèce, se reposait sur cette île, qui lui présentait un tableau plus consolant. Il y voit des collèges et des professeurs passablement instruits, des habitants industriels, des fabriques de soieries et différents autres métiers lucratifs, une terre cultivée ou plutôt crée; par conséquent, moins de misère, et plus de mœurs parmi le peuple. . . . Ce phénomène politique mérite toute l'attention du philosophe législateur et moraliste, d'autant plus que la sagesse de ces insulaires n'exclut point un naturel jovial, aimable et enjoué jusqu'à la légèreté qui les distingue des autres Grecs". Този мемоаръ е писанъ и обнародванъ 19 години преди катастрофата на Хиосъ.

За тази катастрофа има не едно и не двѣ описания и не на единъ и на два езика. Цѣлата пъкъ кратка история на островъ Хиосъ изобщо съ неговитѣ сѣдбини и страдания може да се види и въ съчинението: *Iles de la Grèce par M. Louis Lacroix e. t. c. Paris, MDcccLIII. Ile de Chio, p. 259—296.*